

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
27. 7. 2007

3

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Královéhradeckém kraji v roce 2006

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Královéhradecký Region in 2006*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v Královéhradeckém kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle typu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Královéhradecký region in 2006 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování informace byly údaje z ročního výkazu o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2006. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2006].

Edice IZK o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

V tomto oboru zabezpečovalo odbornou péči v kraji na 24 pracovištích 27,74 lékařů a 42,31 ZPBD (součet úvazků, včetně smluvních). Zpravodajskou povinnost splnila všechna zdravotnická zařízení. V průběhu roku ukončilo činnost jedno ambulantní zařízení v okrese Trutnov. Na mapě jsou uvedena sídla všech pracovišť, včetně detašovaných, ve kterých je zabezpečena alergologická a imunologická péče.

Z celkového počtu lékařů pracovala větší polovina v samostatných ordinacích a třetina v ambulantní části nemocnic. Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 5,05 lékařů, v ČR to bylo 3,93 lékařů. Z grafu je zřejmé, že od roku 2003 dochází k určité stabilizaci počtu lékařů. V roce 2006 došlo v kraji k meziročnímu nárůstu o 4 % a v ČR o necelé 3 %.

Počet léčených pacientů a ošetření zůstal téměř na stejné úrovni minulého roku. Počet ošetření připadající na 1 lékaře je v samostatných ordinacích alergologů téměř trojnásobný než v nemocničních ambulancích. V samostatných ordinacích se léčilo 77 % všech pacientů, ostatní pak navštěvovali stejným dílem nemocniční ambulance a polikliniky. Více

než třetinu léčených pacientů tvořily děti a dorost ve věku 0 - 19 let. Do roku 2005 byla sledována věková skupina 0 - 14 let.

V průměru bylo aplikováno 1 léčenému pacientovi 3,2 kožních testů (ČR 2,6). Na 100 léčených připadlo 20,9 pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací (ČR 13,5) a u 3,5 pacientů na 100 léčených byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem (ČR 3,3). Lékaři měli k dispozici 28 spirometrů. Na jednom spirometru bylo provedeno v kraji 1 823 výkonů a v ČR 1 566 výkonů. V laboratoři bylo provedeno 252 541 výkonů, z toho bylo téměř 11 % pro pacienty v ústavní péči (ČR 19).

V roce 2006 se sledovalo 10 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích. Oproti minulému roku dvě z nich doznaly změn. Místo 15 – 24 let se sleduje skupina 15 – 19 let a místo 25 let a více jsou to pacienti ve věku 20 let a více. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je léčen na více diagnóz. Dlouhodobě se sledují tři diagnózy - atopická dermatitida L20.-, pollinosis J30.1 a stálá alergická rýma J30.3. Na základě upřesnění metodiky odborné společnosti alergologie a klinické imunologie došlo ke sloučení obou typů astmatu dohromady jako J45, které se člení na čtyři stupně: 1-intermitentní, 2-lehké perzistující, 3-středně těžké perzistující a 4-těžké perzistující. Vykazující jednotky tuto změnu akceptovaly a správně na výkaze uváděly pouze astma v členění na stupně závažnosti.

V přepočtu na 10 tisíc obyvatel příslušné věkové kategorie bylo nejvíce dětí ve věku do 5ti let v kraji dispenzarizováno s diagnózou atopická dermatitida (29 %) a imunodeficience s převahou poruch protilátek 23 %. Nejčastějším důvodem dispenzarizace u ostatních věkových kategorií dětí, mladistvých i dospělých bylo astma, atopická dermatitis a stálá alergická rýma.

Od roku 2004 se sledují dispenzarizovaní pacienti pro dalších šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně. K 31. 12. 2006 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje sledováno 5,0 pacientů s diagnózou D80 imunodeficience s převahou poruch protilátek (ČR 26,2) a 1,6 pacientů s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficience (ČR 16,2). Diagnózy ze skupiny systémových onemocnění pojivové tkáně (M31-M33, M35) se vyskytují zřídka a postihují zpravidla dospělou populaci. Jejich výskyt u dětí do 14 let a mladistvých do 19 let nebyl v kraji zaznamenán. Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně jsou důvodem dispenzarizace ve 193 případech, Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie v 1 případě, systémový lupus erythematosus v 8 případech a dermatomyositis ve 4 případech.

Výkyvy oběma směry v počtu sledovaných pacientů na porovnatelné diagnózy proti minulému období jsou dány charakterem sledovaných diagnóz. Jedná se o chronická onemocnění s dosti blízkým epidemiologickým vztahem a s nutností medikamentózní léčby. Pacient se může dostavit za dlouhou dobu až při zhoršení obtíží; někdy je nutné diagnózu přehodnotit. Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresů není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatel nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací, která je nerovnoměrná. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění zdravotnického zařízení, které navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště.

Zpracovala: Ing. Drahokoupilová Libuše
ÚZIS ČR, Královéhradecký krajský odbor
Hradecká 1172, 500 03 Hradec Králové
tel.: 495 515 331
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

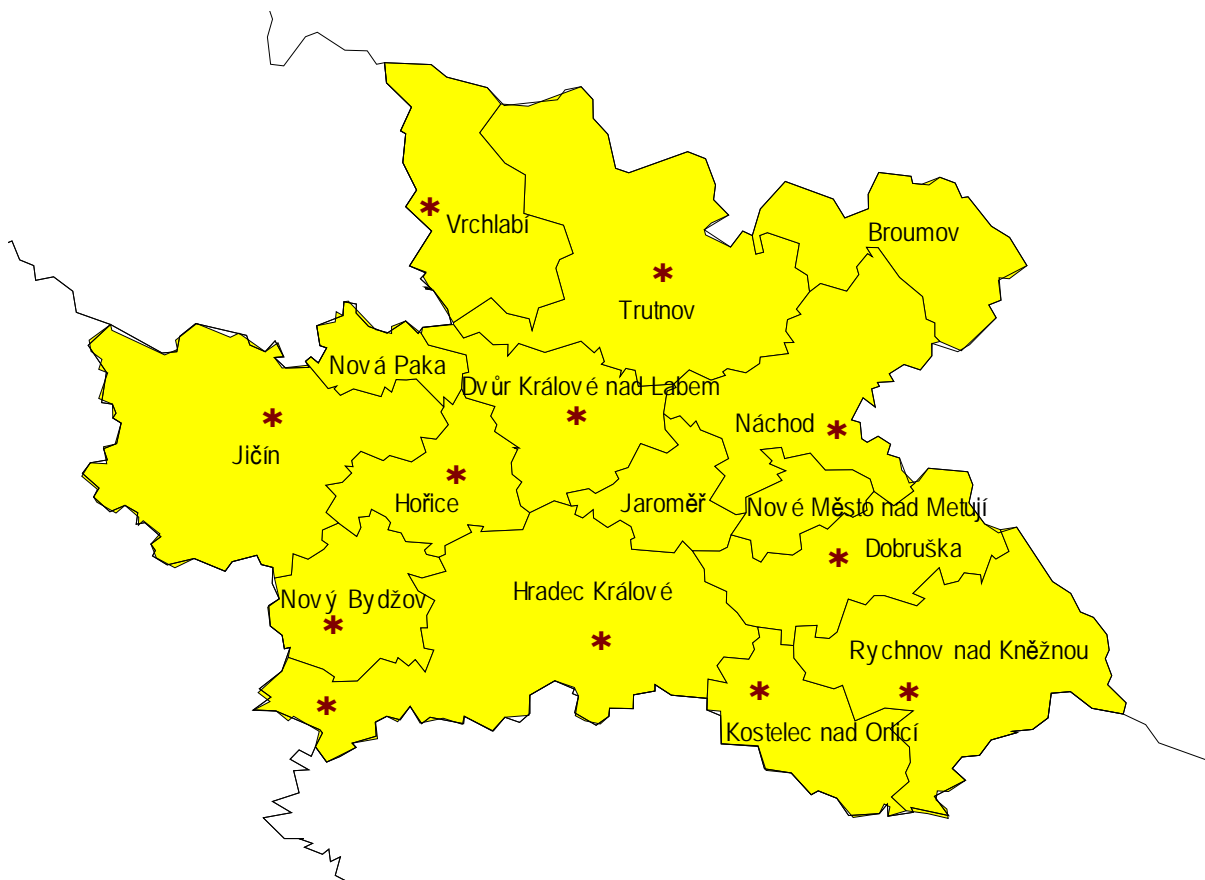
Zajištění ambulantní péče podle druhu zdravotnických zařízení a podle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho 0 - 19 let (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
podle druhu zdravotnických zařízení								
Ambulantní část lůžkových ZZ	5	8,47	21,37	7 245	18,10	22 442	2 650	3,1
Samost. ordinace lékařů specialistů	16	16,87	19,04	44 908	36,44	111 867	6 631	2,5
Ostatní ambulantní zařízení	3	2,40	1,90	5 995	63,05	15 702	6 543	2,6
podle území (okresy, kraj, ČR)								
Hradec Králové	11	15,87	28,17	19 835	39,72	54 409	3 428	2,7
Jičín	3	2,60	3,10	13 442	16,29	23 932	9 205	1,8
Náchod	3	2,00	1,60	6 827	64,48	16 442	8 221	2,4
Rychnov nad Kněžnou	3	3,65	3,65	9 783	40,39	25 440	6 970	2,6
Trutnov	4	3,62	5,79	8 261	36,73	29 788	8 229	3,6
Královéhradecký kraj	24	27,74	42,31	58 148	36,90	150 011	5 408	2,6
ČR	377	404,24	515,35	931 362	36,60	2 393 255	5 920	2,6

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

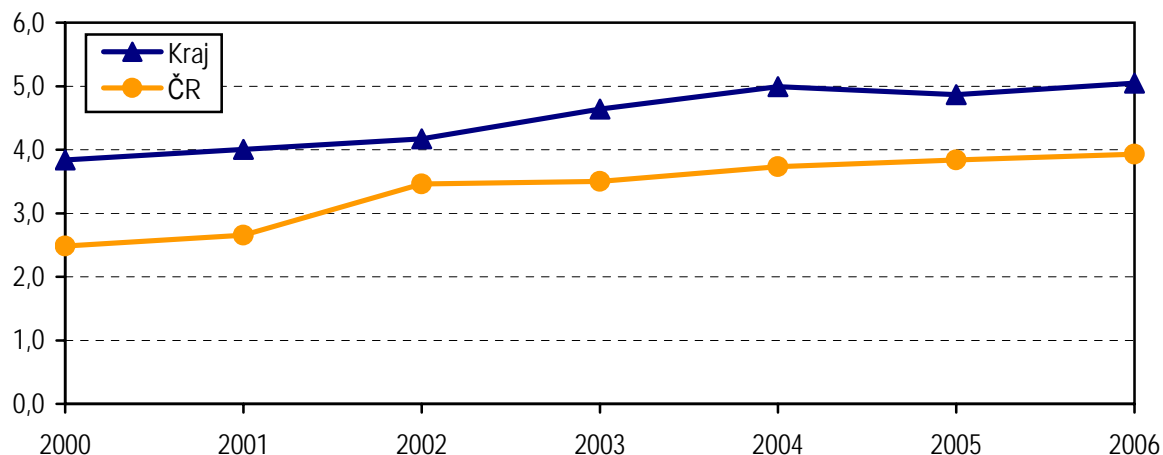
²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5 - § 21

Sídla zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní péči v oboru alergologie a klinické imunologie

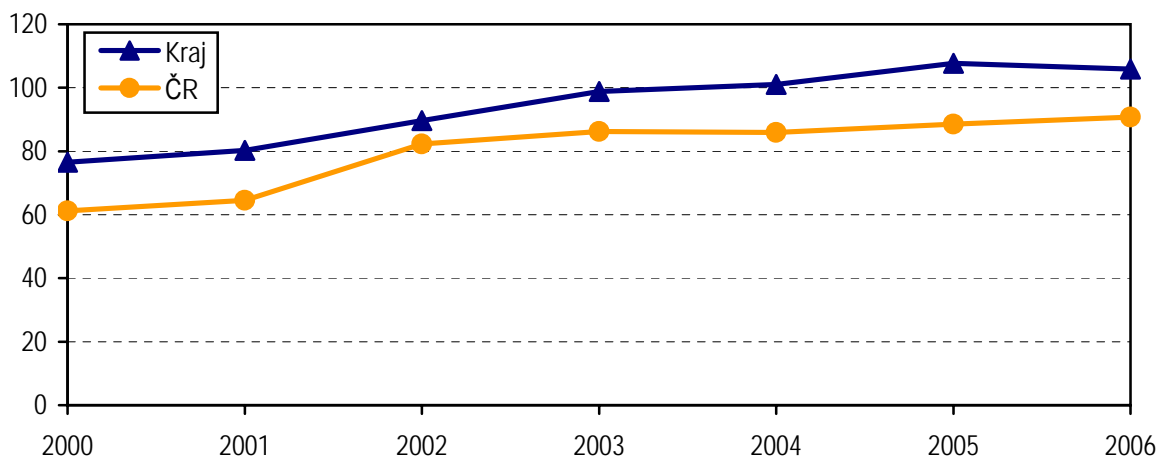

* - v jednom sídle může být více ambulancí, není to zobrazení sítě, ale sídel

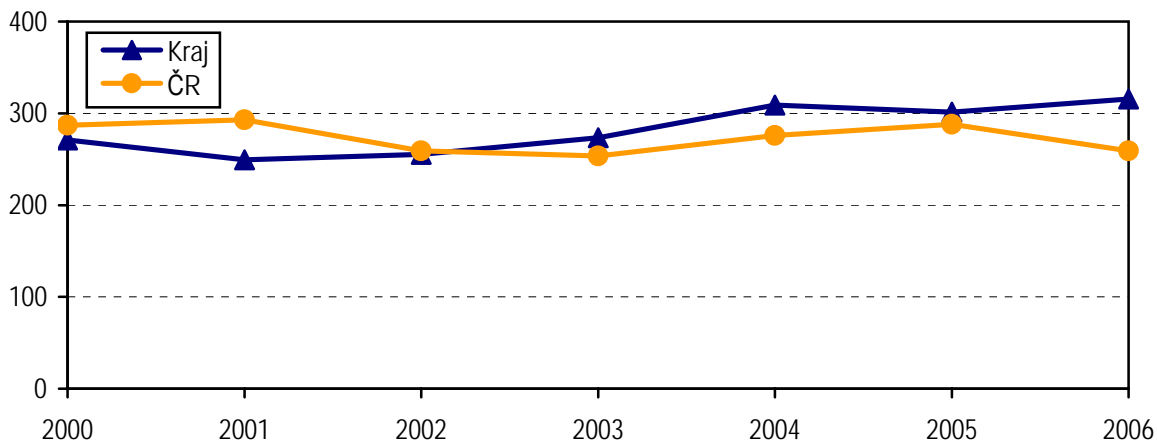
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2000 - 2006**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2000 - 2006**

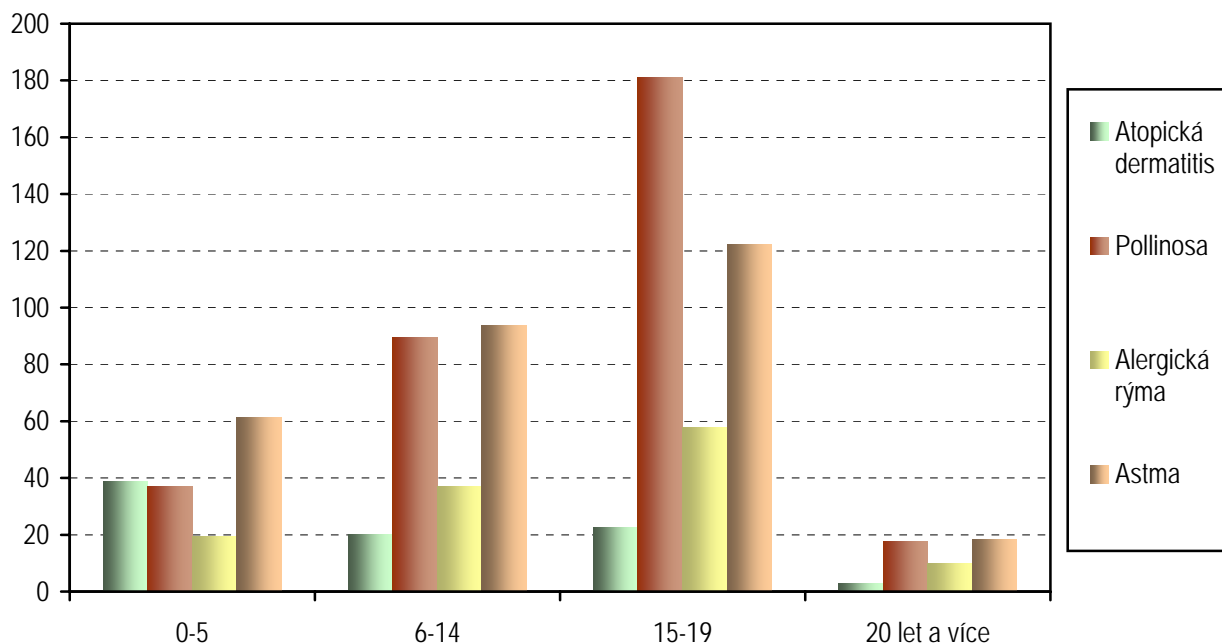
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2000 - 2006**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0-5 let	6-14 let	15-19 let	20 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	4 157	28,92	23,55	18,76	28,77	75,63	82,94
Pollinosa (J30.1)	19 433	5,89	22,51	32,25	39,35	353,56	332,33
Stálá alergická rýma (J30.3)	8 684	6,90	20,88	22,98	49,24	157,99	160,14
Astma	18 694	10,13	24,54	22,62	42,71	340,11	243,51
Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	275	23,27	9,82	13,45	53,45	5,00	26,17
Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)	90	12,22	21,11	13,33	53,33	1,64	16,17
Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	1	-	-	-	100,00	0,02	0,22
Systémový lupus erythematosus (M 32.-)	8	-	-	-	100,00	0,15	0,41
Dermatomyositis (M33.-)	4	-	-	-	100,00	0,07	0,11
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	193	-	-	3,11	96,89	3,51	1,74

**Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin
na 1 000 obyvatel těžší věkové skupiny - rok 2006**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiální (J45)	Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)
Hradec Králové	7,8	41,8	17,5	45,5	0,4	0,1
Jičín	2,7	23,8	14,8	16,1	0,7	0,2
Náchod	12,7	40,6	10,9	22,3	0,4	0,1
Rychnov nad Kněžnou	7,2	20,7	9,2	23,1	0,1	0,0
Trutnov	8,2	38,2	19,2	45,0	0,8	0,2
Královéhradecký kraj	7,1	33,4	14,9	32,1	0,5	0,2
ČR	9,2	36,7	17,7	26,9	2,9	1,8

Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosis na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2000 - 2006

